

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP

Szerkesztőség, kiadóhivatal, MTI kirendeltség
Vármegyeháza II. udvar
Telefon: 109. Postafiók: 69.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Dr. BOGYAY KÁLMÁN

Megjelenik szombaton délelőtt
Előfizetési ár:
Negyedévre 1-20 P, félévre 2-40 P, egész évre 4-80 P

Tagosítsunk

Írta: dr. Misák József vm. főjegyző

Slájerországban való utazásaim alatt mindig jóleső érzéssel győződködöm a hegyoldalokon fekvő bauer-gazdaságokban, amelyek, — eltekintve attól, hogy a lakás és gazdasági épületek közelében összefüggően elterülő földek a gazdára a belterjes gazdálkodás lehetővé tételével kétségenkívül sok előnyt jelentenek, — kiválóan alkalmasak a gyümölcsstermelés és baromfitenyésztés szempontjából is.

Amióta a mezőgazdákra rossz idők járnak, amióta megnehezült felettük az idők járása, úgy újságcikkekben, mint gyűlésekről való beszámolóknak sokat olvashat az ember arról, hogy a mezőgazdán csakis a termelés átszervezése segíthet; ritkán beszélnek azonban arról, hogy a mi kisbirtokosainknál, kisgazdáinknál, — akiknek 10—20 holdat kitevő földje igen sokszor 20—30 darabban, a határ különböző részein fekszik, — a termelés átszervezésének az alfája a tagosítás.

Akik a világháborúban résztvettek és látták, hogy a lövészárokban a csekély számú tisztól eltekintve, főként a falu népe volt, akik a kommunizmus alatt a magyar falu népét megfigyelték és azt összehasonlították a városok hasonló műveltségű népességével: azok igazat adnak velem együtt Weiss Istvánnak, aki a „Mai Magyar Társadalom”-ról írott munkájában azt mondja, hogy a magyar jövő a magyar falvakban dől el.

És mert ez valóban úgy van és mert átszervezés nélkül a mezőgazdaság a mai közterheket alig bírhatja el, kell, hogy a tagosítással, amely az átszervezésnek az alfája, a falu népe, a kisbirtokos elem boldogulása érdekében komolyan foglalkozunk. Elvégre az ország földbirtok állományának a 65%-a ma már a falvak népének kezén van.

Aztán az átszervezést sürgeti az ország népsűrűségének rohamos emelkedése is. Míg a világháború előtt Nagy-Magyarországon négyezsgökilométerenként 51 lélekszám volt, ma ugyanekkora területre a Csonka országban 92 lélekszám jut.

Ha a háború előtti időkben a mi viszonyainknak megfelelt volna is a külterjes gazdálkodás, ma már nem felel meg. Nem, mert a külterjes gazdálkodás, a buzatermelés mellett nem lehet azokat az összegeket előteremteni, amelyekre a gazdának az elemi szükségletek fedezésén kívül a közteherviselés elláthatása szempontjából mulhatatlanul szaksége van.

Más szavakkal: a belterjes gazdálkodást a népsűrűségén kívül ma a buzaárak is parancsolólag írják elő. Hogy soraim érthetőbbé váljanak, felhozom, milyen másként alakult volna — mondjuk — a bodrogolasi kisgazda teherbíró képessége, ha mindenkinek legalább 1—1 holdon olyan gyümölcsstermése lett volna az 1932—1933 években, mint amió az ottani herceg Lónyay uradalom

Hetvenöt éves a Kazinczy-mauzoleum

A széphalmi Kazinczy-mauzoleum háromnegyed évszázados fordulóhoz érkezik. (Kazinczy születésének századik évfordulóján 1859. december 30-án avatták fel.)

Kazinczy Ferenc születésének 175-ik évfordulója október 27-ére esik. A tudományos világ teltétlenül megün-

nepli ezt, de megemlékezik a vármegye közönsége is halhatatlan Kazinczyjáról. Itt irunk arról, hogy a gondosan ápolt parkban nagy számmal jelennek meg idegenek. Napnap után jönnek az autók és kirándulók messzi vidékről, hódolva Kazinczy emlékének.

Mikóházán a határőrök lelőttek egy legényt

A vizsgálat eddigi adatai szerint jogos volt a fegyverhasználat

Vasárnapra virradó éjszaka véres incidens játszódott le Mikóháza községben, ahol éjfél tájban Zamka András, Vojtovics Antal és Szabó Béla földmives legények egy lekvárfőzés után állítólag felerősödött hangulatban hangosan beszélgetve és énekelve mentek az utcán.

A legények szembetalálkoztak két vitányi határőrrel. Szóváltás után állítólag a legények rátámadtak a határőrökre. A határőrök puskatussal való védekezés után fegyvertüket használták. Az egyik golyó Zamka András hasába furdott, akit szekerem a sátoraljaujhelyi vm. Erzsébet közkórházba szállítottak.

Zamka azonban a hosszú ut alatti vérmérgezést kapott, úgy hogy a kórházban már nem tudtak rajta segíteni. Hazaszállították, ahol kedden este borzalmas kínok között meghalt.

Dr. Lakatos Dániel sátoraljaujhelyi vizsgálóbíró vezetésével bizottság szállt ki a helyszínrre és megállapította, hogy a szerencsétlen legény halála a lövés folytán kapott vérmérgezés következtében állott elő.

A határőrszárnyparancsnokság szigorú vizsgálatot indított a határőrök ellen, azonban értesülésünk szerint, a vizsgálat adatai szerint jogos fegyverhasználat történt.

Egy gazdaellenes akció

Éveken át visszhangzott a csonkaország attól a panasztól, hogy a buza ára már-már a termelési költséget sem éri el s az ország közvéleménye ezt a helyzetet egyértelműleg országos katasztrófának ítélte, mert a gazdák vásárlóképtelensége folytán az iparban és kereskedelemben is teljes pangás állott be.

Ezeket a panaszokat ma már alig hallani, mert kormányunknak sikerült Ausztriával, Olaszországgal és Németországgal olyan kedvező gazdasági szerződéseket kötni, melyek e téren

tűrhető állapotokat teremtettek, de még mindig nem vagyunk ott, ahová a mezőgazdaságot emelni szeretnénk.

A gazdák helyzetének ezen kismértékű javulását mégis megsokalták egyesek. Bizonyos körökben panaszkodják, hogy a gazdák buzájukat kicsempészik, szigorú határozat kérnek, mert különben szerintük éhínség lesz Zemplénben.

A valóság az, hogy Csehszlovákia felé kisebb határszéli forgalomban történnek bizonyos terménykiszállítások, ez azonban nem kicsempész, hanem a határszéli egyezményen alapuló jogos cselekedet és az érdekelt gazdáknak létérdeke. Lehet, sőt valószínű, hogy történnek kisebb arányú illegitim kiszállítások is, mert nincs olyan határ, ahol ez elő ne fordulna, éppen úgy, mint ahogy Csehszlovákiából csempésznek be iparcikkeket, de merész fantázia kell ahhoz, hogy a buzacsempészésekben valaki az éhínség veszélyét fedezze fel.

hanem a határszéli egyezményen alapuló jogos cselekedet és az érdekelt gazdáknak létérdeke. Lehet, sőt valószínű, hogy történnek kisebb arányú illegitim kiszállítások is, mert nincs olyan határ, ahol ez elő ne fordulna, éppen úgy, mint ahogy Csehszlovákiából csempésznek be iparcikkeket, de merész fantázia kell ahhoz, hogy a buzacsempészésekben valaki az éhínség veszélyét fedezze fel.

Az iparcikkek becsempészése és a termények kicsempészése között csak az a különbség, hogy amíg Csehszlovákiában a kifelé irányuló csempészet ellen nem indítanak hírlapi mozgalmat, mert azt tartják, hogy ez Magyarország dolga, addig itt akadnak olyanok, akik hangzatos jelszavakkal védelmére kelnek az idegen érdekeknek, csak azért, mert az idegen érdekek történetesen az ő érdekeikkel egyeznek.

Ezek az urak nem gondolják meg, hogy a megindított akció, nevezetesen annak a valótlán ténynek a kiabálása mintha itt szervezett és elnézett buzacsempészés folyana, a határszéli gazdaközönségnek életérdekét veszélyezteti. Ne felejtjük el, hogy a buzaár zuhanásával a kenyérár csökkenését alig észleltük.

Ne felejtjük el, hogy amíg a buza ára a határon túl kétszerese, sőt háromszorosa volt a magyar buzaénak, addig a péksütemény árában a határ két oldalán alig volt különbség.

Tiltakozunk minden olyan akció ellen, amely a gazdaérdekek rovására egy néhány malomtulajdonos érdekében azt kívánja, hogy a m. kir. kormány a buzakivitelt korlátozza.

De sajnosan szomorú, hogy ilyen gondolat Sátoraljaujhelyben csak fel is vetődhetett, amikor évek óta attól visszhangzik az ország, miképpen lehetne buzakiviteltünket szaporítani, ezáltal a buza árát emelni és végtermékben ilymódon a gazdaközönség egzisztenciáját megmenteni. Hisszük, hogy ez az elszigetelt akció, amely mögött kizárólag malomérdek áll, illetékes helyeken siket fülekre fog találni.

bodrogparti 30 hold gyümölcsösét bérlő Krausz és Moskovits cégnek volt.

Amde belterjes gazdálkodást apró, széttagolt birtokon folytatni lehetetlen s a külterjes gazdálkodás a mai gazdasági viszonyok között nemcsak a közteherviselést teszi nehezzé, de annak fenntartása mellett újabb vagyionok képzése ugyszólván lehetetlenné vált, ami sok esetben együtt jár népünk elproletárosodásával s annak a városok felé való özönlésével. Valljuk be ugyanis: az, hogy ma a mezőgazdaság mintegy 10%-kal kevesebb embert foglalkoztat mint 10 év előtt, nem annyira országunk iparosodásával, mint a mezőgazdaság nehéz helyzetével, népünk elproletárosodásával, függ össze, amit letárolásának, — lévén az elsőrangú nemzeti érdek, — csakis a

mezőgazdaság belterjessé tételével (sok önálló adóalany megteremtésével) lehet. Utóbbi pedig tagosítás nélkül, széttagolt apró szalagokban fekvő földparcellákon ugyszólván lehetetlen.

Sebess Dénes a „Magyar Agrár Evolúciók” című művében írja: „Az 1908. évi VII. és XXXIX. t. cikkek a birtok összesítések rendszerét iktatták törvénykönyvünkbe és ezáltal a földtulajdon előrelátható nagy evolúciójának nyitották meg az útját.”

Sebess Dénes erdélyi ember volt és ezt a reményt a szász földön keresztülvitt tagosításokból meríti. Az erdélyi szász községek határainak tagosításával beigazolódtott ugyanis már, hogy a tagosított községek határain a termelés feltűnően javult, minek következtében a jólét a népnél emelkedett. A szomszédok közötti

surlódásoknak kevesebb tere lévén, a perek apadtak s a tagosított községekben a parasztbirtok a közpirtok jellegét vette fel és mint ilyen, alkalmasabbá vált az iparizációs termelésre.

A szász községekben a tagosítás főként a német egyetemeken járt, a nép érdekét szívükön viselő papok agitálásának volt a folyamánya.

Hogy a széttagolt birtokparcellák tagosítása a ma fennálló törvényes rendelkezések mellett bekövetkezhesék, ahhoz egyfelől agitáció, másfelől annak keresztülviteléhez pénz kell.

Nálunk, a mi viszonyaink között a közigazgatásra hárulna e feladat. Ha nézzük, tettünk-e e téren valamit, — mondjuk vármegyénk területén, — azt kell mondani semmit, s az eredmény egyenlő a nullával.

Pedig ismétlem, e kérdés kereszt-

tülvitele a magyarság jövője s népünk teherbíró képességének megalapozása céljából elodázhatatlanul szükséges. A nemzeti életnek egyik hatalmas pillére a középosztályon kívül a parasztság is. Ezt a néposztályt azért a jövőre nézve életképessé tenni, az elproletárosodástól megóvni elsőrangú nemzeti követelmény.

A falu adja a legjobb hadianyagot. A falu népében a hadi erények, amint azt a világháború folyamán tapasztalhattuk, még ma is élnek. A falu népe az a kifogyhatatlan erőforrás, amely a magyar középosztályt táplálni, felfrissíteni, megerősíteni hivatott.

A Budapesti Hírlap folyó évi június hó 15-én megjelent egyik cikkéből szösz szerint idézek: „A béke napjaiban a barázdák örök és fáradhatatlan vándora. Háboruból kitaró és vitéz katona, aki a sereg zömét alkotja. Nagy társadalmi és politikai megrázkódtatások idején a legszilárdabb talaj: az ősi hagyományok bátor védelmezője. Idegen elnyomás alatt fenntartója az édes anyanyelvnek. Nyugodt korokban gazdag kaptár: kirajzik belőle a ritkuló középosztály friss utánpótlása. Egy szemében mindig munkás és művész, de egyetemében a történelem hordozója is. Vajjon ki? A paraszt!”

A föld felaprózódásának akkora mérvét, mint aminőt nálunk — mondjuk — Kesznyéten és Vitány községekben láthatni, még csak Kelet-Galliciában, Lemberg környékén láttam a világháború folyamán.

A tőlünk nyugatra levő államok tudatában lévén a tagosítás előnyei, azt tulajdonképpen már végre is hajtották, ahol nem, ott azt erős iramban folytatják.

A szomszéd Ausztriában, ebben az ipari államban a rossz gazdasági viszonyok okozta nehézségek ellenére is a tagosítás rendszeres keresztülvitele erősen folyik. Csonka országunkban a községeknek körülbelül egyötöd része az, ahol a tagosítás idáig megtörtént. Az utolsó években ez a munka nálunk végképpen szünetel. Az állami költségvetésekben e célra már évek óta nem irányoznak elő semmit, a nép pedig a maga erejéből a mai gazdasági viszonyok között — teljes meggyőződésből állítom, — erre képtelen.

Hogy mezőgazdaságunk fejlődése a sok hivatalos és nem hivatalos kezdeményezés ellenére lassú és visszamaradt az ipari államok mezőgazdasági mögött, annak nem annyira a mi kisbirtokos osztályunk elmaradottsága az oka, mint határainak tagosítatlan volta.

Hogy ez így van, rájövünk, ha arra gondolunk, micsoda idő és munkavesztéssel jár — mondjuk — egy 20-30 holdas kiscgazdának a község határának különböző pontjain 30-40 darabban elfekvő földjére a trágyát kihordani, azt megdolgozni s az azon termelt terményt egy helyre összehordani.

Pedig a mi viszonyaink között a tagosítás a már elmondottakon kívül még egy másik előnnyel is járhatna. Ha ugyanis vármegyénket, mondjuk a szomszéd Abaujjal összehasonlítjuk, azt látjuk, hogy mig utóbbi egy gerinces középbirtokos osztállyal rendelkezik, — ami pedig az egészséges nemzeti rétegmegosztás céljából okvetlenül szükséges, — addig az nálunk csak szórványosan jó elő. Elpusztult s a helye üres s ennek folytán a nagybirtok és kisbirtokos között üresség, szakadék van. Ezt a szakadékot áthidalni a tagosítás folytán középbirtok jellegét felvevő parasztbirtokok volnának a hivatottak, amelyek alkalmasokká válván a belterjes gazdálkodásra, mig egyfelől

Megindult a választási harc a legtöbb adót fizetők mandátumai iránt

A hivatalos vármegye és a Nemzeti Egység Pártja közös listát állított össze a választásra, melynek nagy győzelmi esélyei vannak

A vármegye főispánja a törvényhatósági bizottságot szeptember hó 7-ére délelőtt 11 órai kezdettel rendkívüli közgyűlésre hívta össze, melynek főtárgya lesz — a társörvényhatóságok átiratainak tárgyalása mellett, — a legtöbb adót fizetők közül választandó törvényhatósági bizottsági tagok választási napjának kitűzése.

Értesülésünk szerint a vármegye alispánja javasolni fogja, hogy a választás szeptember hó 20-án történjék meg. A közgyűlés előtt 10 órai kezdettel megtartják a szokásos kisgyűlést.

Pénteken délelőtt a vármegye főispánja a vármegye vezető tényezőiből és a Nemzeti Egység Pártjának főbb vezetőiből álló kijelölő bizottságot hívott össze, melyen megbeszélték, hogy milyen listát állítsanak össze a választásra.

Az értekezleten többek között részt vettek Bernáth Aladár alispán, dr. Orbán Kálmán polgármester, az összes főtisztviselők, parnói Molnár Béla a Nemzeti Egység sátoraljaujhelyi kerületének elnöke, dr. Tóth Alajos a Párt sátoraljaujhelyi városi elnöke, dr. Domján Elek m. kir. kormányfőtanácsos, dr. Jármy Béla ny. főispán, kir. közjegyző, id. Csajka Endre m. kir. kormányfőtanácsos, Mosolygó József tokaji gk. plébános, a Nemzeti Egység tokaji választókerületi elnöke, Róth Sámuel sátoraljaujhelyi izr. főrabbi, dr. Haas Bertalan ügyvéd.

Az értekezlet igyekezett a legtöbb adót fizetők közül a bizottsági tagságra legalkalmasabbakat kiválasztani, nem törekedve arra, hogy pártszempontok miatt kihagyja az arra érdemes tényezőket, akiket a társadalom minden rétegéből választottak ki.

Az értekezlet egyhangú megállapodásaként a hivatalos vármegyei és részben Nemzeti Egység párti választási listát a következőképpen állapították meg.

I. csoport rendes tagok.

Dr. Barathy Béla Zemplénagárd, Dr. Benyovszky László Sárospatak, Blumenfeld Jenő, Dr. Burger Jakab, Id. Csajka Endre Sárospatak, Dr. Erőss János Szerencs, Goldblatt Ferenc Sárospatak, Dr. Haas Bertalan, Dr. Kossuth Lajos Széphalom, Dr. Katona György Sárospatak, Kádár Gyula, Dr. Lichtenstein Jenő, Ligeti József, Liszy Viktor, Ifj. gróf Majláth József Monyhátanya, parnói Molnár Béla Alsóberecki, Dr. Molnár János, Potoczky Bertalan Berzék, Dr. Róth József, Báró Sennyey István, Dr. Szeniczey Ödön, Báró Waldbott Kelemen

több embernek adhatnának kenyeret, addig másfelől tulajdonosaiknak is több jólétet és nagyobb életlehetőségeket biztosíthatnának.

A tagosításról szóló törvényeink értelmében a tagosítás elrendelése az érdekelt birtokosok valamelyikének kérelmére történhetik meg, ami lakosságunk azonban — sajnos, — nem ismeri meg a tagosításnak előnyeit. Nem volt, aki felvilágosítsa és ennél fogva e kérdéssel szemben közönyt viseltek. Ezt a közönyt felrészni a vármegyei gazdasági felügyelők volnának hivatottak. Elvégre a felügyelőség vezetőjén kívül ma 4 gazdasági felügyelőnk van, tehát ugyan-

Tolcsva, Dr. Visegrády János, Dr. Weisz Bertalan.

I. csoport pöttagok.

Boronkay László, Blum Géza, Bekényi Gyula Vaskapu, Demjén István Hosszúfalussy Imre Taktaharkány, Br. Ivánka Géza Pátka, vitéz Juhász Jenő Budapest, Majzler László Gesztele, Munk György Hernádnémeti, Mandula Sándor Szerencs, Munk András Hernádnémeti, Báró Vay Miklós Tiszalök.

II. csoport rendes tagok.

Vitéz Asbóth Aladár Sárospatak, Bernáth Aladár, Csontos József Sárospatak, vitéz Csajka Endre Sárospatak, Dr. Gaál Barnabás, Dr. Harasnyai Gyula Sárospatak, Dr. Jármy Béla, Dr. Kozma György, Dr. Kabina Géza, Lehoczky Sándor, Dr. Meczner Béla Sárospatak, Dr. Malártsik György, Dr. Macsotay József, Dr. Meczner Tibor, Dr. Nyomárkay Ödön, Dr. Nemes Géza Szerencs, Negró Béla, Dr. Oláh István, Olchváry Dezső, Róth Mór, Réz Gyula, Szeszlér Ödön, Dr. Székely László, Dr. Tóth Alajos.

II. csoport pöttagok.

Bilanovits István, Dr. Hosszúfalussy Miklós Sóstófalva, Ilykovich Endre, Dr. Jancsó Lajos Szerencs,

Dr. Kelemen Miksa, Klein Kálmán, Lindenberger Lajos, Pavletits Ödön, Sárospatak, Szegő Sándor, Szinnyei Merse Ödön Legyesbénye, Szabó Lajos Bodróghalom, Zalay Dénes Legyesbénye.

III. csoport rendes tagok.

Bokor Antal, vitéz Bodroghy István Bodrogkeresztúr, Bobik Pál, Dr. Bessenyei Zénó, Bernáth Béla, Dr. Chudovszky Mór, Dr. Czinder Jenő Szerencs, Dr. Davidovics Jenő, Dr. Horovitz Gyula Sárospatak, Homér Gyula Tolcsva, Dr. Heindrich Béla Tokaj, Dr. Isépy Tihamér, Klein Vilmos, Katona Géza Sárospatak, Dr. Kiss Sándor Sárospatak, Olchváry László Alsócerecki, Reinitz Elemér, Dr. Reichard Salamon, Szirmay László Tállya, Szirmay Sándor Tállya, Dr. Tóth Lajos Szerencs, Dr. Trócsányi József Sárospatak, Ujváry Dezső Sárospatak, Zimmermann Lajos Mád.

III. csoport pöttagok.

Ifj. Deutsch Mór, ifj. Danziger József Sárospatak, Kardos Zsigmond, Lászlófi Henrik, Pavletits Béla Sárospatak, Róthfuchs László Tokaj, Ruzsinszky István, Dr. Reichard Ervin, Dr. Schweiger Mór, Vajthó Jenő Tokaj, Zajka Vince, Dr. Zinner Ferenc.

A népkonyha-ünnepség végleges programja

Nagy érdeklődéssel várja a közönség a szeptember 2-iki Népünnepélyt

A Népünnepély javára szeptember 2-án rendezendő Népünnepélyt óriási érdeklődés előzi meg. A lelkes rendező gárda, élén a fáradhatatlan agitációs Matyasovszky Kálmánnal, olyan tartalmas és érdekes műsort állított össze, hogy az minden igényt kielégít és pompás szórakozást fog nyújtani a közönségnek.

A Népünnepély d. u. 2 órakor a sportpályán autó és motorkerékpár felvonulással kezdődik. Második számul a mikóházi és rudabányácsi „Gyöngyös Bokréta” szerepelnek pompás előadásukkal. Azután következik a motorkerékpár ügyességi verseny, a Salacz-leányok remek orosz tánca, dr. Meczner Béla cigányzene mellett előadott magyar nótái, Dongó Gyula nőimitáció, tréfás állatquartett, Mocsányi és Lakos utánpótlás és végül a Kövérek és Soványok labdarugó mérkőzése fog felejthetetlenül derűs perceket szerezni a közönségnek. Lesz ezenkívül természetesen zsák-bafutási és póznamászási verseny is, élelmiszer és borsátrakban üditheti

föl magát a nézősereg, szóval minden intézkedés megtörtént arra nézve, hogy azok akik fillérekkel hozzájárulnak a Népünnepély nemes céljainak megvalósításához, pompás szórakozásban is részesüljenek.

Ujhelyi iparosok hatszáz pár cipőt szállítottak a Gyermekmenhelynek

A miniszteri kiküldött most vette át az ujhelyi iparosoktól a Gyermekmenhely részére szállított 600 pár cipőt és teljes melegezését fejezte ki az ipartestület vezetősége előtt. A cipők anyaga itt lett beszerezve és így a munkában részesült 60 iparoson kívül keresethez jutottak a bőrkereskedők is. Az ujhelyi átvétel után került sor a sárospataki és szerencsire-

magáéva tegye.

E kérdés megoldásánál a vármegye nem viseltethetik közönnnyel, hanem azt elősegíteni elsősorban is ő a hivatott.

S hogy miből, azt is érinteni óhajtom.

Sátoraljaujhely város ebadó alapját 100%-ban saját céljaira használja. Ugy vélem, a vármegye nem követne el hibát, ha a vármegyei ebadó alapba a községek felől befolyt összegeket — eltérőleg az eddigi iránytól, — teljes mértékben a községek népének előrehaladását előmozdító célokra használná fel.

Uj

Tömeges
tökre a sár
— Ma tár
keresők ug
des pataki
Timár Józ
ber 18 ára
dr. Timár

— A vá
koru is va
látszik a n
koruak b
Egyébként

Bo

A felhősz
kor még

Pénteke
tos itéleti
Száguldó
ból, mely
tépett ki é

A vihar
követte, m
hosszáig t
jégeső vol
bok is est
megindult
lyek oly h
ditottak a
percek ala
mutatta.

Kétségbe
ség lakosa
latok a ha
A reggeli

Befe

Pénteke
ujhelyben
tanfolyam
gedi, vitéz
ceni és vi
helyi főp
Tavassy
lemlről, dr
segélynyu
villamossa

A tanfo
reggel ke
és a vizs
államtitká
ügyv. ale
méleti, m
amelyen
iskola tü
volt — k
eredmény
mint a
vált.

A vizsg
pedig ba

Impozán

Bensős
avatták f
szobrárt
gyogó na
az is ün
érlelő me
zönség e
A közs
ősi ház
modern

Újabb félkiló zsadányi arany!

36 vádlottja van a kincskeresők bűnügyének

Tömeges felvonulást vártak csütörtökön a sárospataki járásbíró előtt. — Ma tárgyalják a zsadányi kincskeresők ügyét, — hallatszott a csendes pataki utcán. A tárgyalást dr. Timár József „beállította” szeptember 18-án. Az elhalasztás oka felől dr. Timár járásbíró így nyilatkozott: — A vádlottak között két fiatal-korú is van és ezek ügyében, ugyancsak a nyári szünet miatt, a fiatalok bírája nem intézkedhetett. Egyébként a vádlottak száma 36-ra

emelkedett. A monstre bűnügyben aránylag kevés a tanu.

A járásbíróson külön borítékokban őrzik az elkobzott aranytárgyakat. Összsúlyuk 1.359 gr. A Palatinusz féle arany, amit a Teleki téren értékesítettek, mai napig sem került elő. Megvizsgáltuk az aranytárgyakat és összehasonlítottuk az „Adalékok” első kötetében lévő rajzokkal és kétségtelenül megállapíthattuk, hogy a leletek teljesen azonosak a képen látható bodrogkereszturi bronzkori

tárgyakkal.

Bodrogzsadány község előljárósága újabb, 487 gr. súlyu, az előbbihez hasonló kisebb darabokból álló aranytárgyakat szolgáltatott át a főszolgabíróságnak és így közel két kiló arany van meg ezideig. Az arany, mint az előbbi, Szabó Gábor földjéről került elő. Valószínű, hogy már az első ásás alkalmával került felszínre, de csak most jelentkezett a megtalálás.

Borzalmas felhőszakadás Tarcal környékén

A felhőszakadást csaknem egyórás jégeső kísérte — Lapunk zárta-kor még száz ház áll vízben — Katonáság a mentési munkálatoknál

Pénteken délután 5 órakor irtózatossá itéletidő szakadt Tarcal községre. Száguldó vihar jött Szerencs irányából, mely hatalmas fákat gyökerestől tépelt ki és kazlakat sodort szét.

A vihart borzalmas felhőszakadás követte, mely csaknem egy teljes óra hosszáig tartott. Közben állandó sűrű jégeső volt. Galambtojásnyi jégdarabok is estek. A felhőszakadás után megindultak a hegyi patakok, melyek oly hatalmas víztömegeket zúdítottak a községre, hogy a község percek alatt egyetlen víztenger képét mutatta.

Kétségbeesetten virrasztottak a község lakosai, míg a mentési munkálatok a hajnali órákban megindultak. A reggeli órákban azonban még min-

dig olyan fenyegető volt a helyzet, hogy a község előljárósága a vármegye alispánja útján telefonon kért intézkedést a tokaji utászoknak azonnali Tarcalra való kirendelésére.

Az első megállapítás szerint a jég a szőlőkben a messze környéken mintegy 80%-os kárt okozott.

Lapzártakor vett telefonjelentés szerint az állomás környékén, a község alsóbb részein még kb. száz ház áll vízben, melyekből a lakókat még nem tudták teljesen kimenteni. A házak bedúlással fenyegetnek.

A páratlan méretű felhőszakadást állítólag három különböző irányból egyszerre Tarcal felé érkezett zivatarfelhőcsoportok találkozása idézte elő.

Befejeződött az önkéntes tűzoltótiszti tanfolyam

Kitűnő sikerrel vizsgáltak a tisztjelöltek

Pénteken fejeződött be Sátoraljaujhelyben az önkéntes tűzoltótiszti tanfolyam, amelyen Papp Ferenc szegedi, vitéz dr. Roncsik Jenő debreceni és vitéz Zombory A. József ujhelyi főparancsnokokon kívül vitéz Tavassy Gyula a lég- és gázvédelemről, dr. Pihoda László az első segélynyújtásról és Csáki Ernő a villamosságról tartott előadást.

A tanfolyam záróvizsgálója pénteken reggel kezdődött az állami iskolában és a vizsgán dr. Marinovich Jenő ny. államtitkár, az Orsz. Tűzoltószövetség ügy. alelnöke elnökölt. Ugy az elméleti, mint a gyakorlati vizsga — amelyen feladata az állami elemi iskola tűz esetén való megmentése volt — kitűnően sikerült és az elért eredmény egy a tanfolyam vezetőinek, mint a hallgatóságnak dicséretére vált.

A vizsga után díjkiosztás volt, utána pedig banket fejezte be a nagysikerű

tanfolyamot.

A tanfolyamot a következők végezték el:

Dr. Belányi József, Borza Antal, Horváth Ernő Sátoraljaujhely, Vas Lajos Sárospatak, Kubala Sándor, dr. Szabó Sándor Szerencs, Csontos Mihály Hernádnémeti, Danielis József Zemplénagárd, Dezső Ferenc Megyaszó, Gáspár Gáspár Nagyrovány, ifj. Hörcsik András Vily, Juhász Jenő Végardó, Kosárik Kelemen Takaszada, Konrád János Vitány, Kovács Lajos Károlyfalva, Krajnyák Sándor Felsőberecki, Ligay István Erdőhorvát, Márton János Bodrogkeresztur, Magyar László Alsóberecki, Mikulka János Mikóháza, Pataky Jenő Vajdacska, Péter József Ricse, Pongác Pál Karos Ruszik Géza Tiszaluc, Szabó Gyula Láca, Szabó Zoltán Tiszakarád, G. Tóth Ferenc Semjén, Untener Géza Hosszuláz és Vályó György Rudabányácska.

Tálya ünnepnapja

Impozáns keretek között leplezték le bártfai Szabó Gyula dr. szobrát

Bensőséges ünnepség keretében avatták fel dr. bártfai Szabó Gyula szobrát Tályán augusztus 26-án. Ragyogó napfény alatt — mintha csak az is ünnepelni akarta volna szülőföldjének melegével — és impozáns közönség előtt történt a leleplezés.

A község Szent László téren — az ősi ház előtt — erdőbényei kőből modern formában faragott talpazaton

áll a mellszobor. Tűzoltók, levették sorfala között vonulnak fel a notabilitások és fél tizenkettőkor intonálja Cseh Géza kántor a Hízekegyet.

Báró Waldbott Kelemen lép fel — mint a Szőlősgazdák elnöke — a szónoki emelvényre s a magyar munka gondolata jegyében rajzolja Szabó Gyulát, majd leplezi le a szobrát. A lepel lehullása alatt a Buljovszky-

Szabó család tulajdonában levő Lavotta hegedűn elhangzik Szabó Gyula kedvenc dala a „Cserebogár sárga cserebogár...”.

Majd dr. Baross Endre a család megbízásából átadja a szobrát Tálya községnek, mit Vongrey Gusztáv főjegyző hálás köszönettel s fogadalmmal vesz át, mint a munka megtestesülésének szobrát.

Ezután Lázár Miklós a kerület képviselője mond beszédet, melyben hangsúlyozza, hogy Tokajhegyalja egyik legsúlyosabb községe Tálya, onnan indult ki eddig mindig a szőlőket érdeklő akció — s ezért kegyesen emlékszik meg a község másik apjáról is — Bernáth Béláról — kivel szemben a község már előbb leróta kegyeletét. Deák Andor szőlészeti főfelügyelő méltatja ezután szakszerűen Szabó Gyula érdemeit.

Végül a vármegye főispánja, leveldi dr. Kozma György zárja be az ünnepséget s megállapítja azt, hogy ahol és amikor kell — ily egyéniségek lépnek fel a küzdőtéren — mint az ünnepelt is, úgy akkor nem kell félni a Hegyalját: a nap kelőben van!

Ezek után a Magyar Szőlősgazdák Orsz. Egyesülete, a Zemplén vármegyei szől. és borászati felügyelőség, Miskolc város, Zemplén vármegye alispánja, Tálya, Ond, Rátka és Golop községek, a család szőlőmunkásai, a Kazinczy, Baross s Kállay családok helyeztek koszorút a szobor talpazatára.

A himnusszal az ünnepség véget ért. Ezután a család magyaros szívellyességgel látta vendégül a megjelenteket.

Az ünnepélyen részt vettek: leveldi dr. Kozma György Zemplénvármegye főispánja nevével, Bernáth Aladár alispán nevével, Halmay Béla miskolci h. polgármester, br Waldbott Kelemen, mint a Szőlősgazdák elnöke, Viviani della Robbia Marchese legnagyobb olaszországi szőlőbirtokos, Sándor Ilona és Vándor Iván újságírók, parnói Molnár Béla vm. hegyközségi tanács elnöke, Deák Andor szől. és borászati főfelügyelő, Bertl Ferenc gazdasági felügyelő, Lázár Miklós országgyűlési képviselő nevével, Gosztonyi István főszolgabíró, Réthy Aladár m. kir. gazdasági főtanácsos, borászati főfelügyelő családjával, Kazinczy Gábor ny. kuriai bíró nevével, Várad Szabó János debreceni földbirtokos s Tálya község előkelői, nagyközönsége s a környékről is igen sokan.

2 szobás lakást

keres (lehetőleg fürdőszobával) gyermektelen, pontosan fizető állami tisztviselő. Ajánlatot ármegjelöléssel „Rend és tisztaság” jelígre a kiadóba kérek. 177/35—36

A Pártból

Megindult a Nemzeti Egység erőteljes szervezkedése a megyeszékhely területén

A Nemzeti Egység Pártjának szervezése diadalmas tempóban halad előre az egész vármegyében. Vanak községek, ahol a választóknak kilencvenöt százaléka tagja a Pártnak, sőt pl. Tálya községben 98%-a a választóknak sorakozott már Gömbös Gyula vezérünk zászlója alá.

A legnehezebb feladata a Pártnak eddig bizonyos körülményeknél fogva a megyeszékhely területén volt, ahol párthiveinknek igen nagy harcokat kellett folytatniuk a többségért.

Most ebben a kerületben is nagy lendületet kapott a szervezkedés azon a kerületi pártválasztmányi ülésen, mely leveldi dr. Kozma György vármegyei elnök elnökle mellett folyt le szerdán délelőtt Szerencsen.

Az ülésen megjelentek a kerület községeinek pártvezetői, akik beszámoltak a szervezés jelenlegi állásáról.

A vármegyei elnök hosszú és lelkes beszédben mutatott rá arra a jelentőségre és szükségre, melyet a Nemzeti Egység gyakorlati megvalósítása jelent és amelynek érdekében fokozott tempóval kell dolgozni.

A kerületi ülésen az adminisztratív ügyek vezetésével dr. Tóth Lajos szerencsi ügyvédet, a szerencségi szervezet elnökét választották meg, a propaganda irányítója pedig a kerületben Farkas Andor ny. sátoraljaujhelyi polgármester, taktaszadai lakos lett.

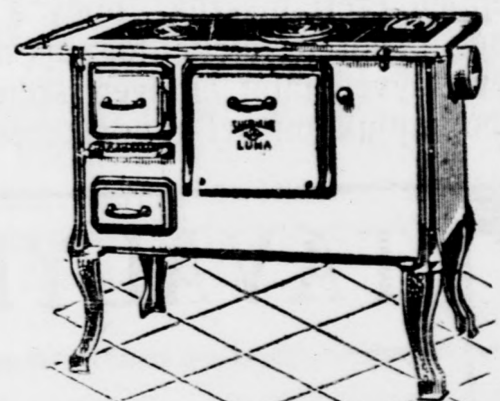
Délben a vármegyei elnök a bekecsi és legyesbényei párthiveket látogatta meg és munkájának eredményeképpen több százan léptek be aznap a Nemzeti Egység Pártjába.

A Nemzeti Egység sátoraljaujhelyi pártirodája értesíti Scherr Mihály urat, hogy a címére érkezett levelet a hivatalos órák alatt átveheti.

— A városi mozi jövő heti műsora. Szeptember 1. Szombat. Nevezz és Szeress zenés vigjáték. Szeptember 4. és 5. Kedd és szerda. Kém voltam, és Afrika igazi arca. Szeptember 6. Csütörtök. A világhírű szuggerátor Gold sz. orvos. Szeptember 8. és 9. Szombat és vasárnap. Dalol a vágy. Josef Schmidt filmje.

SALGÓTARJÁNI

„ALFA” — „OMEGA” — „HEKLA” — „LUNA” és „HF” TŰZHELYEK

ELSŐRANGU MINŐSÉG
IZLÉSES KIVITEL
ELŐNYÖS ÁRAK!

Kapható nagy választékban:
BEHYNA TESTVÉREK cégnél
Sátoraljaujhely. 178/35

HIREK

— Lapunk következő száma a szombati ünnep miatt szeptember hó 7-én, pénteken délután jelenik meg.

— **Szerkesztőségi hír.** Gulassa K. László, a Zemplén munkatársa, lapunk szerkesztőségéből augusztus hó 27-én kivált.

— **Payer Ferenc ismét itthon.** A város közönségének osztatlan öröme Payer Ferenc rk. püspöki helynök hosszas gyógykezelés után egészségének teljében hazaérkezett és átvette az egyházmegye vezetését.

— **Adomány.** Bernáth Gyuláné született Szemere Mária, lapunk útján 10 pengőt küldött a Népkönyvháznak. A sok-szegénynek meleg ebédet jelentő adományt rendeltetési helyére juttattuk.

— **Személyi hír.** Glósz Lajos min. tanácsos, kir. pénzügyigazgató nyári szabadságáról hazaérkezett és átvette a pénzügyigazgatóság vezetését.

— **Dr. Weisz István áthelyezése.** Az OTI igazgatósága dr. Weisz István segédfogalmazót, a sátoraljaujhelyi kerületi pénztár népszerű főnökhelyettesét Nagykanizsára helyezte át. Dr. Weisz István öt év óta teljesít szolgálatot városunkban és ez idő alatt a korábban áthelyezett dr. Rónay Elemérrel együtt ugyancsak a felek, mint felettesei legteljesebb elismerését érdemelte ki.

— **Aranylakadalom.** Dr. Erős János ny. járási tisztii főorvos f. hó 30-án ünnepelte 50 éves házassági évfordulóját. Szerencs egy legismertebb, legtekintélyesebb polgárát ez alkalommal nagy szeretettel üdvözölte tisztelőinek hatalmas tábora.

— **Ereklyés országzászló avatás Tokajban.** Szeptember 8-án nagy ünnepség keretében avatták fel Tokajban az Ereklyés Országzászlót. Az ünnepélyen József királyi herceg is megjelenik s az ünnepi beszédet dr. Urmánczy Nándor tartja.

— **Ujból megjelenik Zempléni vármegye Évkönyve.** Négy évvel ezelőtt 1930-ban jelent meg utoljára Zempléni vármegye Évkönyve, a „Zemplén Naptár”. Ez alatt a négy év alatt, de különösen a legutóbbi időben oly nagy érdeklődés nyilvánult meg az évkönyv iránt, oly sok oldalról kívánják annak megjelenését, hogy nem térhetünk ki a közönség elől és — ha nagy anyagi áldozatok árán is — az évkönyvet újból kiadjuk.

Negyven évfolyamot ért már meg eddig a „Zemplén Naptár” és ez a sok évtizedes mult bizonyítja legjobban, hogy mennyire szükség volt és van erre a könyvre. Hivatásoknak, intézményeknek, kereskedő cégeknek és magánosoknak egyaránt nélkülözhetetlen tanácsadója, jobbrátja a „Zempléni vármegye Évkönyve” és éppen ezért hisszük, hogy a közönség olyan szeretettel fogadja majd az évkönyvet, mint amilyen szeretettel bocsájjuk mi azt rendelkezésére.

Tragikus munkásszerencsétlenség egy sárospataki kőbányában

Sulyos szerencsétlenség történt augusztus 28-án kedden délután a Várszély Testvérek Sárospatak melletti kőbányájában.

A szerencsétlenség áldozata Csizmár István bodroghalászi köfajtó, aki életveszélyes sérüléseivel most az ujhelyi Erzsébet kórházban fekszik.

A Várszély Testvérek szentvinczehegyi kőbányájában a munkások kedden délután egy kavicsal megrakott vagonot toltak ki a rakodógányról. Csizmár a vagon előtt haladt a sineken, amikor a lejtős pályán a megrakott vagon hirtelen nekilendült és maga alá kapta a szerencsétlen köfajtót. A kerekek Csizmár lábain keresztül gázoltak s a kétségbeesetten segélyért kiáltó ember mindkét lábát eltörték.

Sulyos sérüléseivel a mentők az ujhelyi kórházba szállították a köfajtót, ahol alapos orvosi vizsgálat után a szerencsétlen ember lábait amputálták. A bányamunkás állapota rendkívül sulyos.

— **Halálozás.** Balogh Gyula ny. Máv asztalos 75 éves korában elhunyt. Temetése nagy részvétől kísérvé ment végbe.

— **Halálos villámcsapás Sárospatakon.** Pénteken délután zivatar vonult át Sárospatak községen, melyet sűrű villámcsapások kísérték. Az egyik villám a Tükör tanya közelében csapott le, ahol agyonsújtotta Tokár István gulyást, aki éppen a tanya felé szaladt. Ugyanez a villámcsapás agyonsújtott továbbá a gulyából 2 tehenet is.

— **Október 1-én kezdődik a szünet.** Lapzártakor értesülünk, hogy a Tokaj-Hegyalja Hegyközségi Tanácsa szeptember 1-én tartott közgyűlésén a szünet megkezdésének idejét — tekintettel a szőlő rendkívül korai érésére — október hó 1-ében, a szüreti munkabéreket pedig a mult évihez mérten állapította meg.

— **A cigándi egészségvédelmi körzet megszervezése.** Cigánd községben egészségvédelmi körzetet szerveztek. A védőnői állással járó teendők ellátásával Szabó Ilona miskolci lakost bízták meg, aki állását augusztus 16-án elfoglalta és ezzel a nappal működését megkezdte.

— **Hastífuszban meghalt a tiszakarádi tanító.** Magyar Pál 42 éves tiszakarádi tanító az ujhelyi kórházban hastífuszban meghalt. Vasárnap délután fél négy órai kezdettel temetik a kórházi halottasháztól.

— **Med. Gold sz. orvos az európai hírű szuggerátor Sátoraljaujhelyen.** Érdekes vendége lesz a jövő héten Sátoraljaujhelynek. Med. Gold sz. orvos az európai hírű szuggerátor és távollátó fog két napig előadást tartani a Városi mozgószínházban. — Európai hírnév előzi meg ezt a szűrés szemű fiatal embert, aki eddigi mutatóványaival bámulatba ejtette fél Európát. Van egy mutatóványa, amelyet ember még ezideig még nem csinált meg soha — sehol, ez az ugynevezett érintés nélküli telepátia. Egész biztos, hogy aki szeptember 6-án és 7-én elmegy a Városi mozi előadására, az kitűnően fog szórakozni. Az előadások este fél 7 és fél 9 órakor tartanak rendes helyárok mellett.

— **Beiratások és magánvizsgák a kegyesrendi reál-gimnáziumban.** A sátoraljaujhelyi kegyesrendi róm. kat. reál-gimnáziumban az 1934—35. tanévre a folytatólagos beiratások szeptember hó 6. és 7. napjain lesznek. Szeptember 3. és 4-én a magántanulók írásbeli vizsgálati, 5-én szóbeli vizsgálat.

— **Utazon Budapestre az őszi lakberendezési vásárra.** Már áll a gyönyörű *Őszi Lakberendezési és Háztartási Vásár* a budapesti városligeti iparcarnokban. Több mint hatszáz nagyszerű lakberendező iparos állította ki ezévi legjava termését. Tömegek modern butor, mégtöbb ujszerű háztartási cikk tárul a közönség elé. Az árak bámulatosan olcsók. Különösen a butorok. Kiváló butorépítőink szolid, jó, polgári butort hoztak az őszi vásárra, amelynek ára a nagyközönség zsebéhez igazodik. A vidéki vásárlatókat vasuti kedvezményt élveznek. A vásárigazgatóványok az *Ibusz kirendeltségeknél* és az *ipartestületeknél* szerezhetők be. Mindenki jól jár, aki megragadja a kínálkozó alkalmat és vasuti kedvezménnyel utazik az őszi vásárra, ahol jól és olcsón vásárolhat.

— **Megnyílik a női szaktanfolyam a kereskedelmi iskolában.** A kereskedelmi iskola igazgatóságától vett értesülésünk szerint a női szaktanfolyam az idén minden körülmények között megnyílik. Jelentkezéseket az igazgatóság már is elfogad. A beiratkozások rendes ideje szeptember 6. és 7. Az előadások kezdete szeptember 10.

A városi felsőkereskedelmi iskolában az osztály javító és pótvizsgálatokat szeptember 4. és 5. napján tartják meg. A javító és póttéttségi vizsgálatokra való jelentkezés végső határideje szeptember 1.

— **Debreceni Kis Jóska zenekara a Magyar Királyban.** A Magyar Király étterem áldozatkész tulajdonosa a Rádió népszerű primását Debreceni Kis Jóska és zenekarát leszerződtette. A közönség által mindig ziviesen látogatott étterem a szombaton kezdődő hangversenyek alkalmával a cigányzenét kedvelők nagy érdeklődésére tarthat számot.

— **Ingyenes fényképtalványunkat e héten** a Magyar Általános Biztosító Társaság sátoraljaujhelyi fiókja előfizetőnk nyerte, akinek az utalvány ellenében a Szepessy fotosalon teljesen díjtalanul 2 db. művészi fényképet szolgáltat ki. Az utalvány hétfőtől kezdve kiadóhivatalunkban átvehető.

— **Vásárok határidejének megváltoztatása.** Zempléni vármegye alispánja kivételesen megengedte, hogy a szeptember 14-én tartani kellett *megyasói* országos vásár szeptember hó 20-ra, a szeptember 19-én tartani szokott *olaszliszakai* vásár pedig szeptember hó 26-ra át helyeztessék. A *Cigánd* községben szeptember 10-én tartani szokott országos állatfelhajtásos és kirakóvásárt a vármegye alispánja ez évben kivételesen szept. 20-ra helyezte át.

— **Tarka műsorú vig estet** rendeznek levéldi dr. Kozma György főispán védnöksége alatt a helybeli Népkönyha javára a sátoraljaujhelyi főiskolai hallgatók. A szeptember 8-iki Vig est műsorán vígjátékok, tréfás jelenetek, ének és gitárszámok szerepelnek.

A „Zemplén” a vármegye legjobb és legelterjedtebb lapja.

— **Sárospatakon rendezték az üzleti zárórát.** A sárospataki kereskedők, követve az ujhelyiek helyes példáját, rendezték az üzleti záróra kérdését. Mai naptól kezdve, a fűszer és vegyeskereskedést kivéve, minden üzlet este 7 órakor zár. A fűszerüzletek este 8 órakor zárnak. A fűszerezések 8 órai zárójáért az ujhelyiek évek óta harcolnak — egymással szemben — végül is Patak csinálta meg.

— **Fertőző légycsipések Sátoraljaujhelyben.** Sátoraljaujhelyben az utóbbi hetekben több fertőző légycsipés történt. Így legutóbb Vasinszki Ferencet, a róm. kat. plébánia szőlőkezelőjét alvás közben a karján csipte meg egy mérges légy. A csipés nyomán a szőlőkezelő karja erősen feldagadt úgy, hogy kórházba kellett szállítani. Itt megállapították, hogy a csipés következtében Vasinszki karja genyesedésnek indult, mire műtétet hajtottak rajta végre. A szőlőkezelő állapota sulyos.

Köszönetnyilvánítás

Felejthetetlen gyermekünk tragikus elmulása alkalmából kifejezett részvétnyilvánításokért ezuton mondunk hálás köszönetet.

Villányi Frankó Endre és családja

TAVALYRÓL IS TUDHATJA, hogy nem filléreket, hanem pengőket takarít meg, ha

iskolai füzetait és rajzszerait

SZABÓ PÁL könyvkereskedőnél vásárolja.

1934. szeptember 2.

Zemplén és a II.

A főispán és

A jövő év...
hogy távol...
Rodostóban...
szeméit Zem...
lőttje II. Rá...
Magyarors...
deményezésé...
indult meg...
fejedelem dí...
előtti térség...
szoborral ör...
II. Rákóczi...
történelméne...
alakja volt,
és ősi alk...
érdekében v...
az önzetlen...
ratlan áldoz...
dáját mutat...
kapcsolódni...
is és azonk...
szabásu gy...
szobor létes...
szeretetek...
örökítésére...
Tekintette...
Ferenc Zem...
toraljaujhely...
terre fekvő...
dr. levéldi...
nagy mozg...
ben, hogy...
vármegyéjé...
mértékben...
nagy törté...
örökítésébe...
fűződik a...
legközelebb...
A gyűjté...
fogunk bes...
A szobor...
Aladár alis...
delem vár...
pánja, nag...
A törvény...
temberi re...
ványozni...
szobor jav...
vetésbe 3.0...
Az alisp...
ványa köv...
Tekintetes...
Zemplén...
még az 19...
tartott kö...
hogy a v...
lőttjének,
lánglelkű...
ink eszmé...
tett II. Rá...
nek a vár...
jaujhelybe...
ből a cél...
indit és eg...

AZ ÖSSZ...
M Á R...
KÉSZ...
G...
Vil...
I...

Zemplénnvármegyében is megindult a gyűjtés a II. Rákóczi Ferenc lovasszobra javára

A főispán és alispán nagyszabású akciója Zemplénnvármegye nagy fia emlékének megörökítése érdekében

A jövő évben lesz 200 éve annak, hogy távol hazájától idegen földön Rádostóban örök álomra hunyta le szemeit Zemplénnvármegye nagyszüteme II. Rákóczi Ferenc fejedelem. Magyarország kormányzójának kezdeményezésére országos mozgalom indult meg avégből, hogy a nagy fejedelem dicső emléke a Parlament előtti térség déli oldalán lovas ércszoborral örökíttessék meg.

II. Rákóczi Ferenc Magyarország történelmének egyik legnagyobb alakja volt, aki hazánk függetlensége és ősi alkotmányának szabadsága érdekében vívott nehéz küzdelmeiben az önzetlen hazaszeretnek és a pártatlan áldozatkészségnek ragyogó példáját mutatta. A gyűjtésbe bele fog kapcsolódni az országgyűlés két háza és azonkívül a vármegyék is nagyszabású gyűjtést indítanak meg a szobor létesítése és ezáltal a hazaszeretnek magasztos példája megörökítésére.

Tekintettel arra, hogy II. Rákóczi Ferenc Zemplénn vármegyében, a Sátoraljaujhelytől alig néhány kilométerre fekvő Borsi községben született, dr. leveldi Kozma György főispán nagy mozgalmat indított a vármegyében, hogy a nagy fejedelem szülővármegyéjének közönsége különös mértékben vegye ki részét annak a nagy történelmi alak emlékének megörökítésében akinek számos emléke liázódik a vármegyéhez, mely talán legközelebb állott szívéhez.

A gyűjtés eredményéről később fogunk beszámolni.

A szobor alapítás ügyében Bernáth Aladár alispán is, mint a nagy fejedelem vármegyéjének jelenlegi alispánja, nagyszabású akciót indított.

A törvényhatósági bizottság szeptemberi rendes közgyűlésében indítványozni fogja, hogy a bizottság a szobor javára az 1935. évi költségvetésbe 3.000 pengőt állítson be.

Az alispánnak már elkészült indítványa következőképen hangzik:

Tekintetes Törvényhatósági Bizottság!

Zemplénnvármegye törvényhatósága, még az 1908. évi április hó 30-án tartott közgyűlésében elhatározta, hogy a vármegye legnagyobb szülőltjének, a honszeretet és szabadság lángelkű apostolának, nemzeti hőseinak eszményképének, áldva emlegetett II. Rákóczi Ferenc fejedelmünknek a vármegye székhelyén Sátoraljaujhelyben lovas szobrot emel, ebből a célból társadalmi mozgalmat indít és egyben felkéri az összes köz-

ségeket, hogy a hazafias cél érdekében, a községek vagyoni viszonyaihoz mérten, költségvetéseikben 10 éven át egy bizonyos összeget vegyenek fel s azt a vármegyéhez fizessék be.

Igy jött létre a Rákóczi szobor alap, mely az összeomláskor már mintegy 27.000 koronával rendelkezett s amely összeg, a közbejött események folytán, — fájdalom teljesen elértéktelenedett.

Nagyzeplénnvármegye közönsége nem tudja megvalósítani azt az egyik legjobb gondolatát, hogy hős szülőltjének II. Rákóczi Ferenc fejedelemnek itt lovasszobrot emeljen, mert elkövetkezett Trianon, mely minden szép és jó magyar gondolatot sirba temetett.

Amint ismeretes, Magyarország Főméltóságú Kormányzója elhatározta, hogy száműzetésben élt dicső Fejedelmünk halálának 200 éves fordulójára 1935-ben Budapesten, az Országháza előtt lovasszobrot állíttat s ennek megvalósítása végett, adakozásra, a nemzet áldozatkészségéhez fordul.

Csonka-Zemplénnvármegyének a maga szegénységében, elesettségében ma már semmi reménye nincs arra, hogy a saját Rákóczi szobrát felállíthassa de mert tudatában vagyok annak, hogy hazánk legkimagaslóbb szabadsághőse, vármegyénk szülőltje iránt a hála és kegyelet lerovása nekünk kettőzött kötelességünk, mely tisztelettel indítványt teszek, mondja ki a Törvényhatósági Bizottság, hogy dicső Fejedelmünk II. Rákóczi Ferenc iránt érzett, soha nem muló kegyelete jeléül, a fővárosban felállítandó lovasszobor létesítéséhez való hozzájárulása fejében, 1935. évi költségvetésbe 3000 pengő összeget beilleszt, illetve annak megfelelő módon leendő beállítására a vármegye alispánját utasítja.

MŰVÉSZI KÉPEK nagyon olcsó áron

SZEPÉSSY

fényképész műtermében

SÁTORALJAUJHELY

Petőfi-ucca 14. szám.

Amatőrfelvételeket olcsón és szakszerűen azonnal kidolgozok
Kezdőknek szaktanács
(A volt Szipál műtermében készült felvételek utánrendelhetők.)

AZ ÖSSZES ŐSZI M Á R K Á S **RÁDIÓ** STANDARD—PHILIPS—ORION UJDONSÁGOK

DIJTALAN BEMUTATÁSA.

KÉSZPÉNZ = RÉSZLET - CSERE - LEGELŐNYÖSEBBEN

Csillár, Gramofon, Kerékpár,
Villamosági cikkek nagy raktára.

Dr. KLEIN ZOLTÁN

OKL. ELEKTROMÉRNÖK
SZAKÜZLETE

S Á T O R A L J A U J H E L Y .

175/35

Fontos tudnivaló!

Ujabbban egyes fogkrémeknek — eddigi összetételük bárminemű változtatása nélkül — márcól-holnapra fogkő elleni különleges hatást tulajdonítanak. Ily hatások azonban kétségtelenül csak úgy érhetők el, ha az összetételben történik megfelelő célirányos változás. Határozottan meg kell állapítani, hogy a Dr. Bräunlich-féle fogkő ellen hatásos Sulfurizinoleatot hazánkban egyedül csak a Kalodont fogkrém tartalmazza. Neves magyar és külföldi szaktudósok alapos vizsgálatai igazolják, hogy a Kalodont rendszeres használata — éppen Sulfurizinoleat tartalmánál fogva — a fogkövet eltávolítja és annak újraképződését megakadályozza anélkül, hogy a fogakat a legcsekélyebb mértékben is megtámadná.

Ítélet az ujhelyi valutások bűnügyében

Még emlékeztet, hogy az ujhelyi pénzügyőrök a Miskolc—sátoraljaujhelyi vonalon rajtaütésszerű razzian lefoglalták Páhrer Adolf ügynököt, akinek papírba göngyölve mintegy 15000 pengő értékű 9féle valutát találtak.

Kihallgatása során az ügynök beismerte, hogy a nagyszegű külföldi pénzt Lefkovics József megbízásából

akarta Ujhelybe vinni.

A budapesti büntetőtörvényszék Horváth-tanácsa szerdán tárgyalta a valutások ügyét és a lefoglalt valuta elkobzása mellett Páhrer Adolfot 3 és fél havi, Lefkovics Józsefet 4 havi fogházra és 500 pengő pénzbüntetésre ítélte.

A híres „chianti” termelője is a „tokajit” tartja a borok királyának

Beszélgetés Viviani della Robbia marchesával

A tállyai szobor leleplezés ünneplő közönsége közt egy feltűnő eleganciájú, főúri megjelenésű hölgy keltett feltűnést. Csakhamar megtudom, hogy teljes nevén Maria Bianca Viviani della Robbia firenzei föld- és szőlőbirtokos s az olasz nőmozgalmak egyik vezére, ki mint Réthy Aladár borászati főfelügyelő vendége, Lázár Miklós képviselő meghívására vesz részt az ünnepségen. A legjobb olasz bor, a szalmafonatos butéliás „chianti” leghíresebb termelőjét megkérem, hogy magyarországi élményeiről, a hegyaljai szőlőgazdálkodásról és a tokaji borról a „Zemplén” olvasó táborának nyilatkozzon szíveskedjen.

Midőn megtudja, hogy a Tokaj-hegyalja legnagyobb lapját képviselem, kitüntető szíveskedéssel áll rendelkezésre.

— Barátja vagyok szép hazájának s mint Olaszország nőmozgalmi megbízottja felejtethetetlen napokat töltöttem a tündéri Budapestjükkön. Mostani magyarországi utam azonban mezőgazdasági vonatkozású s mint földbirtokos és szőlőgazda Fabinyi és Kállay miniszterek meghívására van alkalmam a magyar mezőgazdaságot tanulmányozni s mondhatom, sok szépet és értékeset tapasztaltam, hogy az élmények felejtethetetlen gazdaságával térek meg hazámba.

• S mi volt a legérdekesebb a látottak között? — vetem közbe.

— Irigykedve néztem a nagyszerű Mezőgazdasági Múzeum sok szép látványát. Nálunk ilyen ugyanis nincsen, de lesz, — teszi hozzá. —

Gondatlanság idézte elő a halálos végű bányaszerencsétlenséget

Megírta annak idején a Zemplén, hogy Orehovszki Gyulát a szolymokai kőbányában, kőfejtés közben lezuhanó kötőmeg halálra zúzta.

A folyamatba tett vizsgálat az iparfelügyelő közbenjöttével megejtett helyszíni szemle, valamint a tanúk és szakértők kihallgatása után, gon-

datlanságot állapított meg. A bánya üzem vezetésével megbízott Kozma János vállalkozó ugyanis a bányafejtésre vonatkozó szabályokat nem tartotta be, s e gondatlanság idézte elő Orehovszki halálát. Értesülésünk szerint az ügyészség a vállalkozó ellen vádat fog emelni.

(péze)

KÖZGAZDASÁG

A zempléni „Jonathán” az ország legizesebb és legzamatosabb almája

A Zempléni Gazdasági Egyesület gyümölcsészeti szakosztályának közgyűlése

A vármegyei Gazdasági Egyesület gyümölcsészeti szakosztálya augusztus hó 27-én nagy érdeklődés mellett tartotta meg közgyűlését. Jelen voltak többek között báró Waldbott Frigyesné Mária Alice kir. hercegnő, gróf Széchenyi Wolkenstein Ernőné, dr. leveldi Kozma György főispán, bernáthfalvi Bernáth Aladár alispán, dr. báró Waldbott Frigyes, dr. Misák József szakosztályi elnök és Szóts Ernő a GyOE titkára is.

Dr. Misák József elnöki megnyitójában a megjelent előkelőségek és a GyOE kiküldöttjének üdvözlése után, a múlt évi gyümölcsészeti kiállításon a zempléni kiállítók örvendés nagy sikeréről emlékezett meg.

Felhívja a figyelmet a közelgő őszi Mezőgazdasági Kiállításon való minél nagyobb számbani részvétel fontosságára és felkéri a GyOE kiküldöttjét a kiállításra vonatkozó tájékoztatás megadására.

Szóts Ernő előbb a komerc alma piacait és értékesítési lehetőségeit ismerteti s a közgyűlés közönségének élénk tetszésére tudatja, hogy a múlt évi kiállítás bírálói a zempléni *Jonathán* almát találták a leghusosabb, legizetesebb és legzamatosabb gyümölcsnek. A *Bodrog, Tisza, Hernád* és *Sajó* folyók közelsége folytán páratelt levegő, a vulkánikus eredetű *Hegyalja* talaja a gyümölcs termelés elsőrendű lehetőségét adja. Reméli, hogy *Zemplén* gyümölcse kiválóságához méltóan vesz részt a nagy anyagi sikert is ígérő kiállításon.

A nagy érdeklődéssel hallgatott előadás után a közgyűlés az igazgatóválasztmányban megüresedett tagsági helyre *Pavletits Ödönt*, a GyOE kiküldött tagsági helyre pedig *Tóth Edith* urleányt, mint a szakosztály két nagyszerű termelőjét választotta meg.

Ujabb 34 ezer palack hegyaljai bort vásárol Amerika

Azok a kereskedelmi kapcsolatok, amelyek a Hegyalja és az amerikai piac között mind inkább megerősödnek, egyre nagyobb mennyiségű hegyaljai bor kiszállítását teszik lehetővé.

A hegyaljai borok népszerűsége napról-napra jobban nő *Amerikában*, ahol a világhírű tokaji borok különös megbecsülésnek örvendenek. Ezt a nagyszabású térhódítást igazolják azok a figyelemreméltó rendelések,

amelyek az utóbbi időben sűrűn érkeznek *Amerikából*.

A napokban az amerikai piac ismét nagyobb rendelést eszközölt a Hegyalján. A rendelés következtében újabb 34 ezer palack elsőrangú tokaji bort szállítunk tengeren tulra. Ebből a mennyiségből a Tokajhegyaljai Bortermelők Pincészövetségének tekintélyes rész szállítását vállalta.

Néhány őszinte szó mozdolgokról

A napokban felkerestük *Gulyás Menyhértet*, a városi mozi igazgatóját és megkértük, hogy tájékoztasson minket a mozi körüli dolgokról.

A beszélgetés lényegéről a következőkben számolunk be:

— Sátoraljaujhelyben igen nehéz dolga van a mozivállalkozónak, mert ez a város a filmirodák körében úgy van elkönyvelve, hogy itt igen sok a mozilátogató. A városnak 18,000 lakosa van, igen sok az intelligens ember, a mozi 650 embert képes befogadni, a mozinak nincsen konkurenciája stb., stb. Ennek a sok kedvező körülménynek a tudata azután azt eredményezi, hogy ugyanazért a filmért, amelyet Sárospatakra, vagy Szerencsre 50-60 P-ért kölcsönöznek ki a filmirodák, az ujhelyi mozinak 300 P-t kell fizetnie.

— Igaz ugyan az, hogy a városnak nagy intelligenciája van, azonban ezt az intelligens réteget a sok társadalmi elkötelezettség anyagilag annyira igénybe veszi, hogy kulturális szórakozására alig tud valamit áldozni. Ezért van az, hogy a mozi jövedelmezősége évről-évre csökken. Nem olyan nagy „üzlet” tehát az ujhelyi moziüzlet mint azt egyesek hiszik és híresztelik.

— A filmek leköltése körül is nagy nehézségek vannak. A filmirodák ugyanis csak úgy hajlandók egy nagy filmet leadni, ha amellel még 4-5 kisebb kvalitású filmjüket is leköltik. Nem lehet állandóan egy ugynevezett „nagy” filmet adni, mert akkor egy hónap alatt be lehetne zárnai a mozi kapuit. Ennek dacára is azon-

ban az ujhelyi mozi igenis a lehetőség szerinti legjobb és legújabb filmeket adja, mert az igazgató már a pesti bemutatók alkalmával igyekszik a jobb fimeket lekötöni.

— Nem olyan nagy „kalmár”-ság tehát Sátoraljaujhelyben mozivállalkozónak lenni — fejezte be a beszélgetést *Gulyás igazgató* — és csak azért mertem belefogni, mert igénytelenül élek, nem tudok télenül pihenni, hanem minden ambíciómmal azon vagyok, hogy a város közönségét jól szolgáljam ki, amellel pedig keservesen és nehéz munka árán összekuporgatott kis tőkémrel vénségemre legalább a megélhetésemet biztosítsam.

Zeneakadémiai képesítéssel zongoratanitást vállal

Blumenfeld Olga, Széchenyi-tér 6. sz. 174/34-35/934.

Iskolás fiut vagy leányt

teljes ellátásra vállalkoz. Szabadság-tér 5.

SPORT

Mattyasovszky Kálmán az Északi Labdarugó Szövetség élén

Indokolatlan támadás az Élasz új vezetősége ellen

Az ÉLASZ augusztus hó 26-án tartotta meg tisztújító közgyűlését.

A Szövetség első társelnökévé a SAC elnöke *Mattyasovszky Kálmán* az 1934/35. évekre újolag nagy többséggel meg lett választva.

Tanácsstaggá választott *Reichard Béla*, a SAC intézője.

A közgyűlés nagyon viharos volt, mert két hatalmas párt állt egymással szemben. A választási küzdelemből a *vidék került ki nagy szótöbbséggel győztesként.*

A megválasztott elnök *Henkey-Hönig Vilmos*, eddigi elnök a közgyűlés színe előtt elnöki tisztéről lemondott, s dacára *Mattyasovszky Kálmán* társelnök felkérésének, elhatározását megváltoztatni nem volt hajlandó.

A „Felsőmagyarország” c. miskolci lap augusztus hó 29-iki cikke szigorú kritikát gyakorol az ÉLASZ új tisztikara felett, amelyben annakja

meggyőződésnek ad kifejezést, hogy az új megválasztott tisztikar mellett az ÉLASZ nem fog tudni megfelelő nemes sporthivatásának.

Kénytelenek vagyunk a Felsőmagyarország sport rovatvezetőjének ezt a megállapítását kereken visszautasítani, mert az új tisztikarban igen sok olyan sportférfiu szerepel, akiknek évtizedes multja és szakértelme garancia arra, hogy az ÉLASZ a megkezdett uton haladva kitűnően fogja folytatni hazafias munkáját.

Sőt kénytelenek vagyunk leszögezni, hogy a harmónia megbontói éppen bizonyos miskolci és diósgyőri sportkörök voltak, melyek a korlátlan hatalom megszerzésére törekedtek.

Tekintettel *Henkey-Hönig Vilmos* elnök lemondására, az ÉLASZ vezetését *Mattyasovszky Kálmán* a SAC elnöke, mint társelnök látja el.

Megkezdődnek az őszi bajnoki mérkőzések

(B. S.) Vasárnap, szeptember 2-ával az Északi alosztályban már megkezdődik az új bajnoki évad. Megnyílnak a futballpályák kapui és újra megkezdődnek a komoly bajnoki küzdelmek.

Salgótarjánban az SBTC-PTK, Bánszálláson a BTK-SSE, Miskolcon az MVSC-PBÜSE, Hatvanban a HAC-GyAK csapatok mérik össze erejüket.

Mint már megirtuk, a sorsolás szerint a SAC a kerület legerősebb csapataival kerül össze. Vasárnap, szeptember 2-án a DVTK a sokszoros kerületi bajnok látja vendégül a SAC-ot. Nagy küzdelemre van kilátás, mert a SAC a DVTK-nak Diósgyőrben mindig nehéz ellenfele volt. Emlékezzünk csak vissza a tavalyi 3:3-as eldöntetlenre, melyen a tartalékos SAC egy kis szerencsével a másik pontot is megszerezhetné volna Diósgyőrben. Tippünk: DVTK győzelem, ha azonban a SAC lelkesen fekszik bele a játékba és szívetl meg a küzdelemben, akkor győzelemre is reménye lehet.

A következő felállításban találkozik az Északi I. osztály II. és III. helyezette:

DVTK: Raskó, Gottre, Chojka, Sárosi, Kertész, Rácz II., Koza, Rácz I. Mitterbach, Kádár és Polényi.

SAC: Urbán, Malomhegyi, Dankay, Báthy, Gombos, Berényi, Brezovszky I., Brezovszky II., Nagy, Pásztor, Tóth. Tartalék: Bodnár.

Az északi II. osztályu bajnokság során vasárnap, szeptember 2-án az SMÁVSC csapata a Diósgyőri S. E. csapatával Sárospatakon tartja meg bajnoki mérkőzését, mert a sportpálya a néplámpa miatt nem áll rendelkezésre.

Vasárnap, szeptember 2-án startol az Északi II. osztályban az ujonc Sárospataki T. C. csapata, amikor is Ózdon játssza le első bajnoki mérkőzését az ottani ÖVTK-val.

Profi lett *Nádassy Lajos* Nádassy Lajost a SAC kiváló fiatal hátvédjét a profi *Attila* leszerződtette.

Vasárnap már játszik is az Attilában a Szeged F. C. csapata ellen.

Szabályozzák a tennisz-oktatást

A nem szakavatott tenniszoktatók sport szempontjából káros működésének megakadályozása végett szükségessé vált a tenniszoktatás eddig rendezetlen ügyének szabályozása. Jövőben nyilvános, vagy bár nem nyilvános, de díjazással történő tenniszoktatással önállóan csak az foglalkozhat, aki a min. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter által létesített, „m. kir. állami tenniszoktató vizsgáló bizottság” által kiállított vagy elismert tenniszoktatói oklevéllel rendelkezik. Ha nem önállóan, hanem okl. tenniszoktató felügyelete alatt végzi valaki az oktatást, akkor az illetőnek ugyanacsak a fenti bizottság által kiállított tennisz-segédoktatói oklevéllel, vagy ideiglenes „tennisz-segédi” igazolvánnyal kell rendelkeznie.

A „ZEMPLÉN” az Ön lapja

Nagyszerű vásárlási alkalom. Érdekes látványosság!

Őszi Lakberendezési és Háztartási Vásár

Budapest—Iparcsarnok
Nyitva szeptember 16-ig

Vasuti kedvezmény!

Vásárigazolványok az IBUSZ-nál és az IPARTESTÜLETNÉL

170/35